

WTO ארגון הסחר הבינלאומי - World Trade Organization

WTO - ארגון הסחר העולמי World Trade Organization הינו ארגון בינלאומי העוסק בהתווית הסכמים אוניברסאליים לסחר הבינלאומי המוסכמים על המדינות החברות בו. מטרתו העיקרית להבטיח סחר חופשי, שוויוני, בטוח וצפוי, ככל שניתן, בין כל מדינות העולם. ה-WTO פועל בשלושה מישורים:

- פורום לייזום וניהול מו"מ מסחרי מולטילטרלי בין המדינות החברות
- מעקב אחר יישום ביצוע ההסכמים ע"י כל אחת מן המדינות החברות
- פורום ליישוב סכסוכי סחר בינ"ל בין המדינות החברות.

WTO הוקם בשנת 1995 כארגון הממשיך את פעילות **ג.א.ט.ט** - Tariffs and Trade General Agreement הסכם ומוסד בינלאומי שהוקם ב-1947 לאחר מלחמת העולם השנייה עם התחלת התאוששותן של כלכלות העולם מהמלחמה.

הסכמי ג.א.ט.ט. מהווים את הבסיס של WTO, אך בעוד בעוד שהסכם GATT עסק בעיקר בהסרת מכשולים לסחר בסחורות (GOODS), הרי שהסכמי ה-WTO החדשים מכסים תחומים וענפי משק וכלכלה רחבים הרבה יותר (ראה להלן).

החברות בארגון היא וולונטרית, כיום (2010) חברות בארגון 153 מדינות. המדינות המצטרפות לשורותיו מקבלות עליהן את עיקרון השוויון וההדדיות בסחר בינלאומי. כלומר ההסכמים הנחתמים בארגון חלים על כל החברות בו באופן שווה אך אינן מחייבות את המדינות שאינן חברות בו.

המדינות החברות מעניקות לכל החברות מעמד של "אומה מועדפת ביותר", להוציא מקרים יוצאים מהכלל הנדרשים לאישור הארגון, כגון סכנות ביטחוניות או כלכלות צעירות הזקוקות להגנת התעשייה המקומית, נשמר בקפדנות עקרון השוויון.

על אף האמור לעיל מקיימות המדינות גם הסכמים בליטרליים עם מדינות נוספות. אחד הנושאים אשר נדונו ב"סבב דוחה" קשור לתאימות של הסכמי סחר בילטרליים/איזורים עם הסכמי הסחר המולטילטרליים של ה-WTO. ישנן מדינות המעוניינות להקשות ולהגביל את יכולתן של חברות ה-WTO לסכם הסכמי העדפה בילטרליים. לישראל שורה ארוכה של הסכמי אזורי סחר חופשי ולמעשה מרבית הסחר הבינ"ל של ישראל (יצוא ויבוא) מתנהל תחת משמעת הסכמי העדפה בילטרליים. לפיכך מעוניינת ישראל לשמר את הלגיטימיות של שימוש בכלי זה לקידום אינטרס הסחר של ישראל, לצד מעורבותה בהסכמי הסחר המולטילטרליים. אם יוחלט לבסוף על כללים חדשים, הרי שישראל עומדת על כך שהם לא יחולו באופן רטרואקטיבי על הסכמים קיימים.

ההחלטות בארגון מתקבלות לאחר סבבים של דיונים המתנהלים במשך מספר שנים, אחת לשנתיים מתקיים סבב בנושא מסוים, כגון הפחתת התעבורה היבשתית, קביעת תעריפי מכס

גלובליים, קביעת כללים לתקשורת פתוחה בין המדינות ועוד.
מטרת הארגון הסחר העולמי הינה הורדה הדרגתית של חסמי סחר. הארגון הוא אחד הגופים המרכזיים שדוחפים לגלובליזציה כלכלית, והשפעתו על כלכלת מדינות ופרנסתם של מיליוני אנשים ברחבי העולם מכרעת. לא אחת עמד מול בקורת קשה של תומכי מדינות העולם השלישי הטוענות כי מדיניות המוסד מקפחת את כלכלתן של תושבי מדינות אלה וכי הגלובליזציה משרתת בעיקר את התאגידים הבינלאומיים המערביים.

הארגון עוסק גם ביישוב סכסוכים בין המדינות החברות, וכן בנושאים נוספים כמו [הסכם הרכישות הממשלתיות](#) ה-GPA המסדיר את הגישה למכרזי הרכישות הממשלתיות בין המדינות החתומות עליו. ההסכם נכנס לתוקף ב-1.1.96 והחליף הסכם קודם מ-1979. ההסכם מחייב רק את המדינות שחתמו עליו על אף שהוא מהווה חלק מהסכמי ארגון הסחר העולמי (WTO) (הסכם פלורילטרלי). ישראל מחויבת להסכם רכש ממשלתי מאז 1983.
כמו כן במסגרת הארגון נחתם הסכם GATS, [הסכם סחר בשירותים](#). ההסכם מקיף סחר בנושאים רבים שאינם מוחשיים כגון: בנקאות, ביטוח וחשבונאות, תובלה, תיירות, יעוץ לסוגיו, בנייה, מחשוב, תקשורת, קולנוע וטלוויזיה והיצע כוח אדם.
הסכם נוסף במסגרת הארגון הוא [ההסכם TRIPS להגנה על קניין רוחני](#) - TRADE RELATED ASPECTS OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHT הגדרת סטנדרטים מתאימים להגנה על סוגים שונים של קניין רוחני. ההסכם מתייחס לאמצעי אכיפה יעילים למניעת גניבות וזיופים, וכן להקמת מנגנון יישוב סכסוכים בין-לאומי.

ישראל התקבלה לגאטט כתברה זמנית בשנת 1959 והפכה לחברה קבועה בשנת 1962. ב- [WTO](#) ישראל מוגדרת כ"חברה מייסדת" מכיוון שהצטרפה לארגון עם הקמתו ב-1995.